

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณทักษพล คุณจริยา เจียมวิจิตร
๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ บ้านคุณทักษพล คุณจริยา เจียมวิจิตร ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘

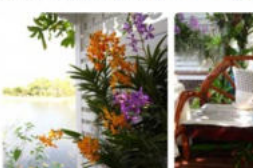
ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันเสาร์ที่ ๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวน
เขตต์ ประธานมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้รับเชิญจาก คุณทักษพล
คุณจริยา และ คุณศิริพล เจียมวิจิตร เพื่อไปสนทนาธรรม ณ บ้านพักริมสนามกอล์ฟ
รอยัลเจมส์ ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

คุณจริยาแจ้งว่า
ในวันนี้ ท่านได้กราบ
เรียนเชิญท่านผู้ใหญ่
หลายท่าน ที่ท่านเจ้า
บ้านมีความสนิทสนม
คุ้นเคยมาร่วมฟังการ
สนทนาธรรมของท่าน
อาจารย์ด้วย มีอาทิ

คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์ อดีต
ปลัดเทศบาลหญิงคนแรกของไทย และ
อดีตปลัดกรุงเทพมหานครหญิงคนแรก
ซึ่งข้าพเจ้าเพิ่งพบท่านเป็นครั้งแรกเช่นกัน
และสำหรับท่านอื่น ๆ ซึ่งเคยเข้าร่วมฟัง
การสนทนาในครั้งก่อน ๆ มาแล้ว
เช่น ท่านพลเรือเอก ประเสริฐ บุญทรง
อดีตผู้บัญชาการทหารเรือ คุณ (หญิง)
พรทิพย์ จาละ อดีตเลขาธิการ คณะ
กรรมการกฤษฎีกา ปัจจุบันท่านเป็น
กรรมการกฤษฎีกา และ สมาชิกสภานิติ
บัญญัติแห่งชาติ คุณสิปปัน วณวิสุทธิ์ รอง
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี และ ศ.คลินิก.
นพ.อุดม คชินทร อธิการบดีมหาวิทยาลัย
มหิดล เป็นต้น

กราบอนุโมทนาท่านเจ้าของบ้าน
เป็นอย่างยิ่งในความเป็นกัลยาณมิตรของ

ท่าน ที่มีกุศลเจตนา เกื้อกูล เผยแพร่พระธรรมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่าที่สุดในชีวิตในชาตินี้ แก่ญาติสนิท และ มิตรสหายที่เคารพรักของท่าน ความเข้าใจพระธรรมเท่านั้น ที่เป็นสิ่งที่มีสาระ และมีค่าที่สุด หาใช้สิ่งอื่นใดไม่

"...กัจฉิ มนุสฺสปฏิลาโก กิจฺฉํ มจฺจาน ชีวิตํ
กิจฺฉํ สทฺธมฺมสฺสวณํ กิจฺฉิ พุทฺธานมฺบุปฺปาโท..."

ความได้อัตภาพเป็นมนุษย์ เป็นการยาก
ชีวิตของสัตว์ทั้งหลาย เป็นอยู่ยาก
การฟังพระสัทธรรม เป็นของยาก
การอุปบัติขึ้นแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นการยาก

เมื่อเริ่มเข้าใจพระธรรม บุคคลย่อมรู้ถึงอรรถแห่งข้อความดังกล่าวข้างต้นนี้ได้ดีขึ้น เพราะเหตุว่า เสียงต่าง ๆ ที่บุคคลได้ยิน มีมากมายในโลก แต่เสียงของพระธรรมที่ถูกต้อง ตรงตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ที่บุคคลจะได้ยินได้ฟังนั้นแสนยาก หากมิได้เป็นผู้ที่ได้เคยสะสมบุญไว้แต่ปางก่อน

ย่อมไม่สนใจ ไม่ใส่ใจที่จะฟังเลย แม้เมื่อมีโอกาสได้ฟังแล้ว ที่จะได้มีความเข้าใจในสิ่งที่ฟังนั้น ก็ยากยิ่งกว่า เพราะเหตุว่า ความจริงที่ทรงตรัสรู้นั้น เป็นสิ่งที่ทวนกระแสโลก

ทวนกระแสของชาวโลก ด้วยชาวโลกย่อมยึดถือว่ามีตัว มีตน มีสัตว์ มีบุคคล มีเขา มีเรา มีคนนั้น คนนี้ แต่ทรงตรัสรู้ความจริงและทรงแสดงว่า ตัวตน คนสัตว์เหล่านั้น หามีไม่ "มีแต่ธรรม" เท่านั้น ที่เกิดขึ้น เป็นไปในทุก ๆ ขณะนี้ และ ธรรมทั้งหลายเหล่านั้น ก็เป็นอนัตตา บังคับบัญชามิได้ เกิดขึ้นเพราะเหตุปัจจัย เช่น "เห็น" ขณะนี้ เกิดขึ้นแล้ว เพราะเหตุปัจจัย ไม่มีใครไปทำ "เห็น" ให้เกิดขึ้นได้เลย พระธรรมที่ทรงแสดง "ทุกคำ" ละเอียด และ ลึกซึ้งอย่างยิ่ง ผู้ที่ฟังด้วยความเคารพและอ่อนน้อมอย่างยิ่งเท่านั้น จึงจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการฟัง

เพราะเหตุนี้ เมื่อทรงตรัสรู้แล้ว ไม่ทรงแสดงพระทัยที่จะทรงแสดงพระธรรมที่ทรงตรัสรู้นั้น ด้วยเหตุนี้ เมื่อบุคคลเริ่มเข้าใจพระธรรมขึ้น ย่อมรู้ได้ด้วยตนว่า กว่าที่จะได้มีความมั่นคงขึ้นในการที่จะฟังพระธรรมที่ทรงแสดงนี้ให้เข้าใจจนถึงวันนี้ ต้องประกอบไปด้วยความอดทน และความเพียรที่จะฟังและพิจารณาบ่อย ๆ เรื่อง ๆ ทั้งไม่เป็นการฟังด้วยความเป็นตัวตน ที่ต้องการจะเข้าใจ แต่รู้ว่า เมื่อเข้าใจ ก็รู้ว่าเข้าใจ เมื่อยังไม่เข้าใจ ก็ฟังอีก และ ฟังอีก ดังคำที่ท่านกล่าวไว้ด้วยความแบายคายว่า "ไม่พัก และไม่เพียร" กล่าวคือ ไม่พักด้วยเป็นไปกับอกุศล ในแต่ละวัน ละเลยการฟังพระธรรมให้เข้าใจ และไม่เพียรด้วยความเป็นตัวตน ที่ต้องการรู้และเข้าใจธรรมะ

ทุกคนย่อมรู้ว่าการที่จะเห็นประโยชน์ในการฟังพระธรรมของตน มีมากน้อยประการใด และรู้ได้ ถึงความละเอียด ลึกซึ้งของพระธรรม ตามกำลังปัญญาของตนเอง การทำความดี และการฟัง การศึกษาพระธรรม เท่านั้น ที่จะยังให้บุคคลเป็นไปกับกุศล ความเข้าใจพระธรรมย่อมทำให้กุศลประการต่าง ๆ

เจริญขึ้น มีกำลังขึ้น เกิดได้บ่อยขึ้น และทำให้ค่อย ๆ คลายออกจากการยึดถือธรรมทั้งหลาย ว่าเป็นตัวตน สัตว์ บุคคล จากการสะสมการฟังและความเข้าใจความจริง ของสิ่งที่มีจริง ๆ ที่กำลังปรากฏในขณะนี้ ตามที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และมีพระมหากรุณาแสดงไว้ ซึ่งเป็นหนทางเดียว ที่จะรู้แจ้งอริยสัจธรรมได้ ไม่มีหนทางอื่น ความเข้าใจพระธรรมเท่านั้น ที่จะยังบุคคลให้ถึงความเป็นพระอรหันต์ได้ หาใช่การไปทำ ไปปฏิบัติ สิ่งหนึ่งสิ่งใด ด้วยความเห็นผิด ด้วยความไม่รู้ และด้วยความเป็นตัวตนไม่

มหาวรรค วิปัสสกา

(ว่าด้วยวิปัสส ๔)

[๕๒๕] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สัญญาวิปัสส จิตวิปัสส ทิฏฐิวิปัสสนี้ มี ๔ ประการ ๔ ประการเป็นไฉน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความสำคัญผิด (แปรปรวน) ความคิดผิด ความเห็นผิด ในสภาพที่ไม่เที่ยงว่าเที่ยง ในสภาพที่เป็นทุกข์ว่าเป็นสุข ในสภาพที่มีไช้ตัวตนว่าตัวตน ในสภาพที่ไม่งามว่างาม ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สัญญาวิปัสส จิตวิปัสส ทิฏฐิวิปัสส ๔ ประการนี้แล.

[๕๒๖] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สัญญาไม่วิปัสส จิตไม่วิปัสส ทิฏฐิไม่วิปัสสนี้ มี ๔ ประการ ๔ ประการเป็นไฉน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความสำคัญไม่ผิด ความคิดไม่ผิด ความเห็นไม่ผิด ในสภาพที่ไม่เที่ยงว่าไม่เที่ยง ในสภาพที่เป็นทุกข์ว่าเป็นทุกข์ ในสภาพที่มีไช้ตัวตนว่ามีไช้ตัวตน ในสภาพที่ไม่งามว่าไม่งาม ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สัญญาไม่วิปัสส จิตไม่วิปัสส ทิฏฐิไม่วิปัสส ๔ ประการนี้แล.

สัตว์ทั้งหลาย มีความสำคัญในสภาพที่ไม่เที่ยงว่าเที่ยง มีความสำคัญในสภาพที่เป็นทุกข์ว่าเป็นสุข มีความสำคัญในสภาพที่มีใช้ตัวตนว่าเป็นตัวตน มีความสำคัญในสภาพที่ไม่งามว่างาม ถูกความเห็นผิวนำไป มีจิตกวัดแกว่ง มีสัญญาผิด สัตว์เหล่านั้นติดอยู่ในบ่วงของมาร เป็นสัตว์ไม่มีความปลอดภัยจากกิเลส ต้องไปสู่สงสาร เป็นผู้ถึงชาติและมรณะ เมื่อใด พระพุทธเจ้าทั้งหลายเสด็จอุบัติขึ้นในโลก ทรงส่องแสงสว่าง พระพุทธเจ้าเหล่านั้น ทรงประกาศธรรมนี้ อันให้ถึงความสงบระงับทุกข์ เมื่อนั้น สัตว์ทั้งหลายผู้มีปัญญา ได้ฟังธรรมของพระพุทธเจ้าเหล่านั้น แล้วกลับได้ความคิดชอบ เห็นสภาพที่ไม่เที่ยง โดยความเป็นสภาพไม่เที่ยง เห็นสภาพที่เป็นทุกข์ โดยความเป็นทุกข์ เห็นสภาพที่มีใช้ตัวตน โดยความเป็นสภาพมีใช้ตัวตน และ เห็นสภาพที่ไม่งามว่าไม่งาม เป็นผู้ถ่อมมันสมาธิปฏิรูป ล่วงพ้นทุกข์ทั้งปวง ฉะนั้นแล.

พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย ปฏิสัมภิทามรรค เล่ม ๗ ภาค ๒ หน้าที่ ๔๒๓

อันดับต่อไป ขออนุญาตนำความการสนทนาในวันนั้น มาฝากให้ทุก ๆ ท่านพิจารณา เพื่อประโยชน์ คือ ความเข้าใจในธรรมที่ถูกต้อง ซึ่งจะสะสมไป อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดเพียงประการเดียวของบุคคล กับการที่ได้เกิดมาในชาตินี้ หาใช่ลาภยศสรรเสริญ สุข ทุกข์ อันใดไม่

ท่านอาจารย์ :

คงไม่ลืมคำว่า ธรรมะ เพราะว่า ได้ยินบ่อย ๆ แต่ก็ลืมว่า เป็น "คำ" ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง คือ ทรงแสดง พระธรรม ความจริงของธรรมะ เพราะฉะนั้น ถ้าคิดถึง พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องทราบเลย ต่างกับเรา หรือใคร ๆ ทั้งหมด!!! ไม่ว่าจะเป็นเทพบนสวรรค์ชั้นใด พรหม ยังต้องลงมาเฝ้า เพื่อที่จะกราบทูลถาม ให้ได้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง เพราะฉะนั้น ถ้าเทียบพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้ากับทุกคน ไม่มีใครเปรียบได้เลย!!!

..."แต่ละคำ" ที่ตรัสไว้ "เพื่อประโยชน์ของคนอื่น" ต้องอาศัยการบำเพ็ญบารมี กว่าจะรู้ความจริง เพราะว่า "ทุกคำ" เป็น "วาจาสัจจะ" ซึ่ง คิดเองไม่ได้ !!! ไม่ใช่สิ่งที่จะเข้าใจได้โดยง่าย แต่ว่า เป็นสิ่งที่มีจริง ๆ ซึ่งจะเริ่มเข้าใจสิ่งนั้นถูกต้อง เมื่อได้ฟังพระธรรม...

...เพราะฉะนั้น การศึกษาธรรมะ "ไม่ประมาท" พระปัจจุสมิ วาจา "จงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อม" แม้ในการฟัง!! ไม่ประมาท ว่ากำลังฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่ง ยาก ละเอียด ลึกซึ้ง และเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทุกสมัย ทุกชาติ เพราะเหตุว่า การที่จะได้มีความเข้าใจสิ่งซึ่งมี โดยที่ว่า ใครก็ไม่สามารถที่จะรู้ได้ด้วยตัวเอง แต่ พอฟัง พระธรรม "เริ่มกระจ่าง" ในคำซึ่งเราพูด ตั้งแต่เกิดจนตาย ด้วยความไม่รู้ แต่เข้าใจว่ารู้ !!!...

...แต่พอได้เริ่มฟังพระธรรม และ ค่อย ๆ เข้าใจ "ทีละคำ" จะรู้ได้เลย ว่าเราไม่เคยรู้มาก่อน เหมือนอยู่ในความมืดสนิทไม่มีแสงสว่างใด ๆ เลย อยู่ไป สนุกไป เกิดมาตายไป เกิดอีก ตายอีก ก็ไม่รู้อะไร จนกว่าจะมีแสงเงินแสงทองของพระอาทิตย์ คือ คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่จะทำให้ "เริ่มเข้าใจ" สิ่งที่กำลังมี!!!!...

...เราใช้คำว่า "สิ่งที่กำลังมี" แต่อีกภาษาหนึ่ง คือ ภาษา มคธี ใช้คำว่า ธรรมะ คือ ความจริง เพราะฉะนั้น ทุกอย่างที่มี มีจริง ๆ แต่ว่า เรายังไม่สามารถที่จะเข้าใจความจริง แต่ละหนึ่ง เพราะเหตุว่า ขณะนี้ "ได้ยิน" มี, "เห็น" มี, "คิด" มี ทุกอย่างมี แต่ไม่รู้เลย !!! ว่าความจริง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ คือ อะไร? เพราะความไม่รู้ จึงเข้าใจว่า "เป็นเรา" หรือว่า "เป็นสิ่งหนึ่ง สิ่งใด"...

...เพราะฉะนั้น การฟังพระธรรม ฟังซ้ำ ๆ ฟังละเอียด
แล้วก็ ไตร่ตรอง จนกระทั่งเป็นความเข้าใจจริง ๆ การฟัง
พระธรรม คือ เข้าใจสิ่งที่มีจริง ๆ ซึ่งไม่เคยรู้มาก่อน ตั้งแต่
เกิด จนตาย แม้ขณะนี้ !!!...

...ทุกอย่างเป็นธรรมะ ซึ่งหมายความว่า ทุกอย่าง เป็นสิ่ง
ที่มีจริง ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริง เพราะฉะนั้น เวลาฟังแล้ว
เราไม่เผลอเลย ต้องมีการไตร่ตรอง ว่า เมื่อธรรม เป็นสิ่งที่
มีจริง เดียวนี้ "เห็น" มีจริงหรือเปล่า? เห็นไหม? เริ่มมา
ใกล้ตัวที่สุด แล้วมีทุกวันด้วย คือว่า เกิดมาเห็นทุกวัน
แล้ว "เห็น" มีจริง ๆ หรือเปล่า? มีจริง ๆ นะคะ และ "เห็น"
ต้อง "เกิด" ถ้าไม่เกิด จะมีเห็นไหม?...

...นี่คะ คือ ไตรตรองไปเรื่อย ๆ จนกระทั่ง สามารถที่จะ
เข้าใจ "แต่ละคำ ลึกซึ้ง" ถ้า "เห็น" ไม่เกิด ไม่มี "เห็น"
แน่นอน!!! แต่เมื่อ "เห็น" เกิดขึ้น ต้องมี "สิ่งที่ถูกเห็น"
ค่อย ๆ ขยายไป ที่จะเข้าใจว่า นี่คือ ธรรมะ นี่คือ สิ่งที่มี
จริง นี่เป็นสิ่งที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้
แล้วก็ตรัส "วาจาสะัจจะ" ซึ่งเปลี่ยนไม่ได้เลย "สิ่งที่มีจริง"
เป็น "ธรรมะ" ธรรมะทั้งหลาย ธรรมะทั้งหมด ธรรมะทั้ง
ปวง ไม่เว้นเลย เป็นอนัตตา ภาษาบาลีใช้คำว่า อนัตตา
แต่คนไทยก็ใช้คำนี้เหมือนกัน แต่ไม่รู้ว่ แล้วอะไรเป็น
อนัตตา???...

..."เห็น" ต้องเป็น "อนัตตา" เพราะ "เห็น" มีจริงๆ "เห็น"
เกิดขึ้น แล้ว "เห็น" ต้องดับไป ไม่มี "เห็น" ตลอดเวลา
เพราะดูเหมือนว่า ในขณะที่เห็น ก็มี "ได้ยิน" ด้วย แต่
"ได้ยิน" ก็ไม่ใช่ "เห็น" เพราะฉะนั้น "เห็น" ต้องเป็น
"เห็น" "ได้ยิน" ต้องเป็น "ได้ยิน" และ "เห็น" ต้อง "เกิด" จึง

"เห็น" "ได้ยิน" ต้อง "เกิด" จึง "ได้ยิน" ถ้าไม่มีสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ก็ไม่มีอะไรในโลก ไม่มีเรา ไม่มีสิ่งหนึ่ง สิ่งใด เป็นคน เป็นสัตว์ เป็นต้นไม้ เป็นทุกสิ่ง ทุกอย่าง...

..."คำแรก" ที่จะได้ฟัง ก็คือว่า เมื่อได้ยิน ได้ฟัง ชื่อหนึ่ง "พิเศษ" ไม่สามารถที่จะมีใครชื่อนี้ได้เลย คือ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นพระคุณนาม เพราะฉะนั้น คนอื่นที่ไม่มีคุณถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะชื่อนี้ไม่ได้เมื่อเป็นชื่อพิเศษเพราะคุณพิเศษ แสดงธรรมะ ซึ่ง "พิเศษ" เพราะเหตุว่า ก่อนฟังธรรมะ ไม่เคยได้ยิน ได้ฟัง "คำเหล่านี้" มาก่อนแน่นอน!!! ไม่มีใครจะบอกว่า สิ่งที่มีจริงนี้แหละเกิดขึ้น แล้วก็ดับไป เป็นอนัตตา คือ ไม่เที่ยง หดแล้ว!!! จะเป็นเราได้อย่างไร?...

..."เห็น" เมื่อไหร่ ไม่ใช่ "เห็น" เดียวนี้ เพราะฉะนั้น "เห็น"
 เมื่อไหร่ เกิด แล้ว ดับ "ได้ยิน" เมื่อไหร่ ดับแล้ว ได้ยินใหม่
 ก็เป็นใหม่ ไม่ใช่ได้ยินเก่า เพราะฉะนั้น ทุกสิ่งทุกอย่าง
 ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่เที่ยง ที่จะยึดถือว่า เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด
 เป็นเรา หรือว่า เป็นของเรา หรือว่า เป็นของใคร เป็นสิ่งที่
 มีปัจจัย สิ่งที่สามารถจะทำให้เกิดขึ้น แล้วก็ดับไปแล้วก็
 ไม่กลับมาอีกเลย สักขณะเดียว เมื่อวานนี้ก็หมดแล้ว
 แล้วก็หลับ เดียวนี้ไม่หลับ ตื่นแล้ว ตื่นแล้ว วันนี้ก็หลับ
 อีก ไม่มีอะไรที่จะไม่เปลี่ยนแปลง ไม่มีอะไร ที่จะอยู่ใน
 อำนาจบังคับบัญชาเลย...

...ถ้าศึกษาเข้าใจจริง ๆ ก็จะมีมั่นคง ในคำว่า "ธรรมะ" คือ "สิ่งที่มีจริง ๆ " เป็นอนัตตา เป็นเพียงสิ่งที่เกิดขึ้น เพราะเหตุปัจจัย เหมือนไฟ เกิดแล้วก็ดับ เกิดแล้วก็ดับ สืบต่อเหมือนสว่างทั้งวัน แต่ว่า ความจริงก็คือ เป็นธาตุ แต่ละหนึ่ง ซึ่งแยกจากกันโดยเด็ดขาด อย่าง "เห็น" จะเป็น "ได้ยิน" ไม่ได้ เพราะ "เห็น" เกิดขึ้น ดับไปแล้ว "ได้ยิน" เกิดขึ้น ดับไปแล้ว "เรา" อยู่ที่ไหน? ก็มีแต่ "ธรรมะ"...

...เพราะฉะนั้น จึงตรัสไว้ว่า ทุกอย่างที่มีจริง เป็นธรรมะ ซึ่งเป็นอนัตตา นี่เป็นสิ่งซึ่ง ฟังเมื่อไหร่ ก็จะต้องเข้าใจ "ตรง" อย่างนี้ ถ้าคลาดเคลื่อน จากคำที่ได้ฟัง ขณะนั้น ไม่ถูกต้อง ไม่ใช่ความจริง เพราะเหตุว่า สิ่งที่มี จริงจนถึงที่สุด เปลี่ยนแปลงไม่ได้เลย เราอาจจะรู้จัก ว่าเรื่องนั้นจริง เรื่องนี้จริง เป็นบางส่วน แต่ถ้า ตัวจริงของธรรมะ ซึ่งเป็นจริงอย่างนั้น ไม่มีใครสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้...

...เพราะฉะนั้น กว่าจะได้มีโอกาสได้ฟังพระธรรมจริง ๆ ไม่ใช่คำของคนอื่น แต่เป็นคำที่ตรัสไว้นานแล้ว ๒๕๐๐ กว่าปี แล้วก็มีผู้ที่ได้ศึกษาเข้าใจ จดจำ จารึก จนเราสามารถที่จะได้ยิน ได้ฟัง อีก เพื่อที่จะเข้าใจอีก แม้ ที่ละเล็ก ที่ละน้อย ก็ยังดีกว่า "คำไม่จริง" เพราะว่า คำไม่จริงทุกคำ ไม่ใช่คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราก็ได้ยิน คำไม่จริงมานานมาก เพราะฉะนั้น ต่อไปนี้ เมื่อได้ฟังคำจริง เริ่มเข้าใจ แล้วก็ เริ่มรู้เหตุผลว่า เพราะอะไร จึงไม่มีใครได้ยินคำจริงมาก่อน จนกว่าจะได้ฟังพระธรรม...

...ไม่ยากใช่ไหม? เดียวนี้ เป็นธรรมะ มีสิ่งที่มีจริง ๆ แต่ยากตอนที่ว่า ไม่เคยเข้าใจถูกต้อง ว่า "ไม่ใช่เรา" หรือ "ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใด" เป็นแต่เพียง อย่างหนึ่ง อย่างหนึ่ง อย่างหนึ่ง แต่ละหนึ่ง ซึ่งเกิดรวมกัน แล้วก็ดับ การดับไปของสิ่งที่มีแล้ว ก็เป็นปัจจัยให้สิ่งต่อไป เกิดสืบต่อทันที ไม่มีระหว่างคั่น ไม่มีรอยต่อ ทำให้ไม่รู้ในการ เกิดดับ ในความไม่เที่ยง...

...เพราะฉะนั้น เราก็เคยได้ยิน อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา คนไทยก็คงจะได้ยินบ้าง ไปตามวัด แต่ว่า ถ้าไม่ศึกษาจริงๆ จะไม่มีคำถามว่า อะไร อนิจจัง? อะไร ไม่เที่ยง? อยู่ดี ๆ บอกว่า ไม่เที่ยง แล้วเราก็ ไม่เที่ยง อยู่ดี ๆ ก็บอกว่า เป็นทุกข์ แล้วเราก็บอกว่า เป็นทุกข์ อยู่ดี ๆ ก็ ไม่ใช่ตัวตน เราก็ ไม่ใช่ตัวตน แล้วเราก็พูดได้ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แต่เป็นคำเดียวกัน...

...ถ้าไม่มีการเกิด จะไม่มีการดับ เพราะฉะนั้น "ไม่เที่ยง" ต่อเมื่อมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเกิดแล้ว ไม่คงอยู่ ไม่ยั่งยืน ดับไปเมื่อไหร่ เราก็บอกว่า ไม่เที่ยง ขณะนี้ "เห็น" ไม่เที่ยง, "ได้ยิน" ไม่เที่ยง, "คิด" ไม่เที่ยง สภาพธรรมะ ที่ผู้ที่ได้ทรงตรัส รู้ความจริง ละเอียดอย่างยิ่ง โดยประการทั้งปวง ย่อมเห็นว่า เมื่อไม่มีเรา ไม่มีตัวตน ไม่มีสิ่งหนึ่ง สิ่งใด มีแต่สิ่งที่มีจริง ๆ แต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง ซึ่งเกิด ดับ ดีไหม?

เป็นอย่างนี้ บังคับบัญชาก็ได้ ไม่ให้เกิดก็ได้ ไม่ให้ตายก็ได้ ไม่ให้เห็นก็ได้ ไม่ให้คิดก็ได้ ไม่ให้ชอบก็ได้ ไม่ให้โกรธก็ได้ ล้วนเป็นธรรมชาติแต่ละหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อมีเหตุปัจจัยที่สมควร ที่จะเกิดขึ้น เป็นธรรมะนั้น ๆ ถ้าเป็นอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ โดยที่ไม่ใช่เราเลย เป็นทุกข์ไหม? อยู่ดี ๆ ก็ต้องเห็น อยู่ดี ๆ ก็ต้องได้ยิน อยู่ดี ๆ ก็ต้องชอบ อยู่ดี ๆ ก็เกิด แล้วอยู่ดี ๆ ก็ตาย แล้วก็เกิดอีก !!!!...

...เพราะฉะนั้น จะเห็นได้จริง ๆ ว่า ต้องมีความเข้าใจ ถึงความเป็นธรรมชาติ ถ้ายังคง เป็นเรา บางคนก็บอก ทำดี จะได้เกิดบนสวรรค์ แล้ว สวรรค์ เทียงหรือ? สิ่งหนึ่งสิ่งใด ก็ไม่เที่ยง ตามที่ทรงแสดงไว้ในพระไตรปิฎก แต่ละภาพ แต่ละชาติ ก็มีเหตุให้เกิดที่นั่น ที่นี้ ที่โน่น เป็นคนนั้น คนนี้ แต่ก็ไม่กลับไปเป็น "คนเดิม" อีกได้เลย...

...เพราะฉะนั้น เราเป็นคนนี้ ในชาตินี้ เพราะว่าชาติก่อน เคยเป็นใครก็ไม่รู้ สุข ทุกข์ อย่างไร มากมาย ก็ไม่รู้ แต่ เรารู้ได้ในชาตินี้ว่าเราเกิดมา สุขแค่ไหน? ทุกข์ แคไหน? โกรธแค่ไหน? ชอบแค่ไหน? ดี แคไหน? เพราะฉะนั้น เรา สามารถเข้าใจสิ่งที่มีจริง แล้วยึดถือว่าเป็นเรา แต่พอจาก โลกนี้ไป "เรา" อยู่ไหน? ร่างกาย ไม่มีใครต้องการเลย ให้ ใครก็ไม่เอา แม้แต่มารดาซึ่งรักลูก ก็ยังไม่รับรูปร่างกายที่ เคยเป็นลูก ในเมื่อไม่มีจิต...

...เพราะฉะนั้น จริง ๆ แล้ว ในขณะนี้ ต้องมี "ธาตุรู้" ซึ่งใช้ คำว่า "จิต" เป็นใหญ่ เป็นประธาน ทุกครั้งที่เห็น ต้องมีสิ่ง ที่ปรากฏให้เห็น หลากหลาย เพราะ "จิต" สามารถที่จะรู้ ความต่าง ของสิ่งที่ปรากฏ อย่างรวดเร็ว ธรรมะ ก็เป็น เรื่องยาว แล้วก็ เป็นเรื่องละเอียด แล้วก็ เป็นเรื่องที่ไม่รู้ จบ และ เป็นเรื่องที่ ไม่มีใครต้องไปทำอะไร แต่ มีความ เข้าใจขึ้น เข้าใจขึ้น ซึ่ง ความเข้าใจนั้น ก็ไม่ใช่เราด้วย แต่ ภาษาบาลี ใช้คำว่า "ปัญญา"...

...แต่ละคำนี้ใหม่ที่เรานึกเคยเข้าใจ แต่ถ้าใหม่ ก็คือ
ว่า เข้าใจขึ้น เข้าใจขึ้น จากเดิมซึ่ง "เป็นเรา" มา "เป็น
ธรรมะ" ทั้งหมดถ้าเป็นจริง ถูก!!! แต่ยังไม่เป็นการที่จะละ
ความเป็นเรา ก็ต้องฟังต่อไปว่า ที่เราเข้าใจว่าจริง ต้อง
จริง ถึงที่สุด ถ้ายังไม่ถึงที่สุด ก็ยังคง "เป็นเรา" ไปเรื่อย ๆ
พอ "เป็นเรา" ก็มีความหวัง มีความต้องการ แล้วแต่ว่า
ใครจะต้องการอะไร ก็ทำทุกอย่าง เพื่อได้สิ่งที่ต้องการ ซึ่ง
ความจริง สิ่งที่ต้องการก็ไม่เที่ยง แล้วก็ไม่ใช่ของเราจริง ๆ
"ชั่วคราว" ะหว่างที่มีชีวิตอยู่เท่านั้น ไม่ว่าจะเงินทอง
ทรัพย์สิน ที่ดิน มิตรสหาย ทุกสิ่งทุกอย่าง ถึงเวลา ก็ต้อง
จากไป เพราะฉะนั้น สิ่งที่มี ก็คือ ธรรมะฝ่ายดี และ
ธรรมะฝ่ายไม่ดี ก็แล้วแต่ว่า ใครจะเห็นประโยชน์...

...ธรรมะฝ่ายดี มีหลายระดับ ดีจริง บางคนเป็นคนดีมากเลย แต่ไม่เข้าใจธรรมะ กับ บางคน ซึ่งไม่ใช่เป็นคนดีอย่างนั้น แต่ก็เข้าใจธรรมะ อะไรจะดีกว่ากัน? เพราะความดี จะดีขึ้น เมื่อเข้าใจธรรมะ ตราบใดที่ดีมากมายสักเท่าไร แต่ไม่เข้าใจธรรมะ ดีนั้นก็คงอยู่เพียงในระดับนั้น!!! แต่ความเข้าใจธรรมะ สามารถจะทำให้ดีขึ้นจนกระทั่งดับธรรมะที่ไม่ดี หหมดกิเลสได้ เป็นพระอรหันต์ เพราะฉะนั้น เราได้ยินคำว่า พระอรหันต์ ก็ต้องทราบว่าบุคคลที่มีปัญญา รู้ความจริง ที่สามารถจะดับความไม่รู้ และ ความติดข้องซึ่งนำมาซึ่งกิเลสทุกประเภท ไม่ได้นำมาซึ่งสิ่งที่ดีเลย...

...พระปัจฉิมวาจา ก่อนที่จะปรินิพพาน "จงยังความไม่
ประมาทให้ถึงพร้อม" ไม่ประมาทในการ "ฟัง เพื่อเข้าใจ"
ถ้าฟังอะไรไม่เข้าใจ ไม่กล่าวถึงสิ่งที่มีจริงให้เข้าใจ คำนั้น
ไม่ใช่คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะว่า คำของพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสเพื่อประโยชน์แก่คนฟัง ให้เกิด
ความเข้าใจ ตามลำดับ ลองเปรียบเทียบดู ๔๕ พรรษา
และ เวลานี้ เท่าไหร่? และเราได้ฟังกี่คำ? และแต่ละคำ
สำหรับคนที่เขาเคยฟังมาแล้ว จนกระทั่งพอฟังแล้ว เขา
เข้าใจ แต่สำหรับเรา ธรรมะ คือ อะไร ก็ต้องชัดเจน!!!
ค่อย ๆ ฟัง ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น จนกระทั่ง
สามารถรู้ตามที่ได้ทรงแสดง ในขณะนี้ นี่คือ ปัญญาที่
อบรมแล้ว ที่ใช้คำว่า วิปัสสนา จนกระทั่งสามารถที่จะละ
การที่ไม่เคยรู้ความจริงของสิ่งที่ปรากฏ...

...เพราะฉะนั้น ไม่ผิดใจ ไม่ฟังใคร นอกจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่เชื่อใคร นอกจาก "คำจริง" ซึ่งเป็นคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อประโยชน์ คือ ปัญญา ความเห็นถูกของตนเอง ซึ่งคนอื่น ให้ไม่ได้เลย!!! มีแต่ "คำผิด" หรือว่า "คำไม่จริง" คำไม่ตรง !!! เพราะฉะนั้น ก็เข้าไป เข้าใจผิดไป แล้วก็ ไม่รู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หันหลังให้พระสัทธรรม ในชาตินี้ และชาติต่อ ๆ ไป ที่สำคัญที่สุด คือ ชาติต่อ ๆ ไปด้วย เพราะเกิดอีกแน่นอน มากมายด้วย!!! และถ้าสะสมความเห็นผิด ความไม่เข้าใจถูกจริง ๆ ก็จะผิดไปเรื่อย ๆ...

กราบทำบุญบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขอบพระคุณและขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของ
คุณทักษพล คุณจริยา และ คุณศิริพล เจียมวิจิตร
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

